

EVALUATIE MONEYWAYS BARENDRECHT/RIDDERKERK

Mei 2017

In dit document geven we een overzicht van de evaluatiepunten die zijn voortgekomen uit de MoneyWays-lessen die hebben plaatsgevonden in diverse scholen in Barendrecht en Ridderkerk. Dit overzicht is opgesteld op basis van evaluatiegesprekken met de docenten en de peer educators, en observaties bij lesbezoeken.

1. Evaluatie MoneyWays-lessen

Bij MoneyWays voeren we met de docent van de klas een intakegesprek vooraf aan de lessenreeks, en achteraf evalueren we met dezelfde docent. In deze gesprekken bespreken we de doelstellingen van MoneyWays, en kijken we in hoeverre deze gehaald zijn, volgens de docent. Hierover evalueren we ook met onze peer educators. De twee hoofddoelstellingen zijn:

- Jongeren inzicht geven in hun financiële gedrag en de consequenties hier van. Jongeren bewust maken van het belang van financiële kennis en financiële kennis vergroten.
- Als ijsbreker fungeren: jongeren aanmoedigen om de sociaal emotionele kant van geld te bespreken. Jongeren stimuleren om indien nodig hulp te zoeken en te bieden.

Belangrijkste bevindingen zijn:

- Voor alle gedraaide klassen geven docenten aan dat de bewustwording onder leerlingen van hun financieel gedrag verbeterd is. Leerlingen zijn zich meer bewust van financiële risico's, en hebben concrete oefeningen gedaan (zoals budgetteren) die hier inzicht in gaven. Ze hebben bovendien over verschillende onderwerpen desgevraagd meer informatie gekregen.
  - Voor veel leerlingen (voornamelijk op het voorgezet onderwijs) helpt MoneyWays om beter voorbereid te zijn op wat ze te wachten staat als ze 18 worden, aldus docenten.
  - In veel lessen worden door leerlingen vragen gesteld vanuit een toekomstperspectief: 'Wat kost het om te studeren?' of 'waar moet ik op letten als ik een telefoon koop en een abonnement wil afsluiten?'
  - Op het mbo hebben studenten meer financiële verantwoordelijkheid. Dit leidt ertoe dat er in de lessen ook vragen worden gesteld over belastingaangifte en studiefinanciering.
- Docenten zien vrijwel unaniem een belangrijke rol voor de persoonlijke verhalen van de peer educators. Door deze persoonlijke verhalen wordt het gesprek op gang gebracht, maar met name jongere leerlingen worden ook geïnformeerd over financiële risico's die ze in de toekomst tegen gaan komen.
  - Zo gaf een docent aan dat het persoonlijk verhaal van een van de peer educators over schulden en dakloos worden "echt insloeg als een bom." Het maakte echt indruk op de leerlingen: "zo kan het dus ook zijn". Dit zorgt ervoor dat leerlingen zich bewuster zijn geworden van risico's met betrekking tot geld. Dit ook met oog op de toekomst, gezien veel van hen nog niet financieel zelfstandig zijn, en vaak ook nog geen bijbaantje hebben.
  - Voor mbo-studenten geldt dat ook bij de oefening rondom budgetteren, waar een peer educator zijn of haar eigen budget laat zien, het gesprek op gang brengt. Docenten gaven aan dat het best lastig is het over je eigen geldzaken te hebben, maar dat als een peer educator dit doet, studenten zelf ook makkelijker open zijn.

- Docenten geven bovendien aan dat leerlingen door het bespreken van de sociaal-emotionele kant van geld meer begrip hebben voor de situatie van anderen. Thema's als de vraag of je geleend geld wel altijd terug kunt vragen – ook als het bijvoorbeeld je ouders zijn waaraan je iets uitgeleend hebt -, en in hoeverre geld en dure spullen bijdragen aan je imago, werden open besproken. Achteraf gaven leerlingen vaak aan hierdoor meer begrip te hebben voor medeleerlingen.
- Sommige docenten geven bovendien aan te denken dat de drempel voor leerlingen om hulp te zoeken door MoneyWays verlaagd is, en dat ze eerder op hun mentor of het zorgteam zullen afstappen. Op sommige scholen wordt er gewerkt met een maatschappelijk werkster, waar leerlingen met problemen op af kunnen stappen.
- Docenten geven aan het van belang te vinden dat de openheid en bewustwording die gecreëerd is bij MoneyWays, op lange termijn gestimuleerd wordt. We hebben deelnemende docenten gewezen op het aanvullend lesmateriaal dat we aanbieden op de website van MoneyWays. Sommige docenten koppelen de stof bovendien aan een toets, zodat het extra beklijft.
- Alle docenten op de deelnemende scholen waarmee geëvalueerd is, hebben aangegeven volgend jaar weer mee te willen doen. Daarbij komt nog dat het Gemini volgend jaar graag met meer havo- en vwo-klassen mee wil doen, en de Calvijn mavo ook aangegeven volgend jaar wel mee te willen doen. Kortom: er is brede interesse onder de docenten om het programma te blijven draaien op scholen.
- Voor sommige klassen lukte het dit jaar niet om hier MoneyWays-klassen in te plannen. De redenen hiervoor waren voornamelijk praktisch: omdat het programma niet meer in de jaarplanning paste bijvoorbeeld, of uitval van lessen door ziekte van de docent waarna het niet meer lukte de les alsnog in te plannen, of doordat de docent al achterliep op het eigen lesprogramma.

2. Stand van zaken: planning

Op de volgende scholen doen klassen mee aan MoneyWays dit schooljaar:

Barendrecht: 12 klassen

- Focus Beroepsacademie (vmbo/basis-kader) – 5 klassen
- Edudelta College (vmbo/basis-kader) – 4 klassen
- Edudelta College (mbo) – 2 klassen
- Albeda College (mbo) – 1 klas

Ridderkerk: 10 klassen

- Gemini College – (tl, vwo) – 3 klassen
- Farel College – (havo, vwo) – 3 klassen
- Maxima College (praktijkschool) – 4 klassen

Dit leidt tot de volgende aantallen klassen en leerlingen:

	Totaal	
	Klassen	Leerlingen
Barendrecht	12	264
Ridderkerk	10	220

*Bij leerlingen gaan we uit van een gemiddelde van 22 leerlingen per klas.

Van deze klassen hebben de docenten aangegeven waar mogelijk volgend schooljaar weer mee te doen.

Wel interesse, geen ruimte in de planning

Er waren diverse scholen die dit schooljaar (met meer klassen) mee wilden doen, maar dit om planningstechnische redenen niet konden. Voor al deze klassen hebben docenten aangegeven volgend jaar wel mee te willen doen.

- Gemini College (vmbo basis-kader): hadden mee willen doen met 5 klassen
- Gemini College (havo/vwo)
- Calvijn college (havo/vwo): wilden aanvankelijk meedoen met 9 klassen, maar het bleek niet meer mogelijk dit in te roosteren.
- Calvijn College (mavo)
- ROC Da Vinci: had mee willen doen met 1 klas.

Niet-deelnemende scholen

Twee (afdelingen van) scholen hebben aangegeven niet mee te willen doen met MoneyWays.

- Dalton Lyceum in Barendrecht. Docenten menen dat het project niet in de planning past of dat de stof al genoeg in de economie-lessen aan de orde komt.
- Farel College mavo in Ridderkerk: docenten vinden het programma niet aansluiten op eigen aanbod.

3. Conclusies + voortzetting

- Verreweg het grootste deel van de docenten ziet het programma als grote toegevoegde waarde. Ze zien dat het programma bijdraagt aan de bewustwording van jongeren op het gebied van hun financieel gedrag, en het bespreken hiervan. De peer educators laten zien dat je open het gesprek aan kunt gaan over financiën en waar je daarbij tegenaan loopt. Een aantal leerlingen geeft bovendien aan na MoneyWays sneller hulp te zoeken, als ze financieel in de problemen komen.
- De deelnemende docenten geven aan volgend schooljaar indien mogelijk graag weer mee te doen met het programma.
- Voor een aantal docenten gold dat het dit jaar lastig was om MoneyWays in te plannen, vanwege praktische redenen als lesuitval, roosterwijzigingen, ziekte van de docent, etc. Op een aantal scholen viel het uiteindelijke aantal klassen daarom lager uit dan van te voren gepland. Een groot aantal van deze docenten geeft echter aan indien mogelijk volgend schooljaar wel mee te willen doen.